

De mens is niet gemaakt om de grilligheid van de markt te trotseren, maar heeft baat bij een stabiele omgeving waarin de markt in een afgebakend gebied zijn rol speelt. Het is mijn overtuiging dat de waardering van pensioen zoveel mogelijk buiten de marktsfeer moet worden gehouden. Door de mogelijkheid om zowel positieve als negatieve uitschieters in het rendement door de tijd heen te spreiden, kunnen pensioenfondsen de individuele potjes op een gematigde basis laten groeien. Ik zie het als groot voordeel van het nieuwe systeem dat de opgebouwde pensioenen minder vatbaar zullen zijn voor de lage rente en beperkt zullen reageren op de wispelturigheid van de financiële wereld.

Wel heb ik nog de volgende ideeën:

Idee I: Kan het transitie-FTK worden aangepast zodat pensioenfondsen hun dekkingsgraad inlocken (op 90% of 95%) en al eerder beginnen met het spreiden van dekkingsgraadschokken? Dit voorkomt dat bij de transitie grote rendementsschokken direct doorwerken in de individuele potjes.

Idee II a: nu alle pensioenfondsen overgaan op individuele potjes lijkt het me praktisch om alle potjes per individu samen te brengen. Wat is het nut nog van 'slapers' voor pensioenfondsen? Waarom zou een deelnemer bij meerdere pensioenfondsen een potje geld willen laten staan? Ik zou het logisch vinden als waardeoverdrachten (met terugwerkende kracht) bij wet verplicht worden. Pensioenfondsen kunnen hun deelnemers ook van veel betere informatie voorzien als zij zicht hebben op het gehele opgebouwde pensioen van iedere deelnemer.

Idee II b: Nadat alle pensioenen voor ieder individu zijn samengevoegd, lijkt het me praktisch een nieuw pensioenfonds op te richten voor mensen die momenteel buiten de boot vallen (bijvoorbeeld werkelozen, ZZP'ers). Dit zou een pensioenfonds moeten zijn specifiek gericht op mensen die tijdelijk geen pensioen opbouwen of onregelmatig premie afdragen. Dit pensioenfonds kan veel gemakkelijker in gesprek komen met deze mensen dan nu het geval is doordat dit fonds al hun reeds opgebouwde pensioen onder beheer heeft. Dit heeft als voordeel dat regelingen kunnen worden bedacht die precies aansluiten bij de situatie van de deelnemers.

Idee III: Het is in mijn ogen onwenselijk dat de individuele potjes ertoe zullen leiden dat veelverdieners (veelal kantoorklerken) eerder met pensioen kunnen dan zij die een zwaar beroep uitoefenen. Zij die veel verdienen hebben de financiële ruimte om pensioengaten op te vangen, terwijl zij die een zwaar-beroep uitoefenen dat niet hebben. Ik hoop dat er ruimte in de wetgeving komt die solidariteit tussen veelverdieners en zware-beroepen mogelijk maakt. In het verleden heeft Nederland slechte ervaringen opgedaan met de VUT-regeling, maar het is ook niet mogelijk om mensen met zware-beroepen 42 jaar te laten zwoegen. Hier moet een middenweg gevonden worden.

Idee IV: het meten van de risicopreferenties van het deelnemersbestand door pensioenfondsen wordt verplicht. Ik verwacht dat de overheid duidelijke richtlijnen opstelt hoe dit precies moet gebeuren en welke vragen aan de deelnemers gesteld mogen worden.

Idee V: voor een goede start van het nieuwe pensioencontract is het van belang dat de transitie volledig transparant verloopt. Ik verwacht dat een derde onafhankelijke partij (bijvoorbeeld de nationale ombudsman) een rekentool ter beschikking stelt waar een ieder de waarde van zijn potje kan narekenen. Het is mij bijvoorbeeld niet duidelijk hoe pensioenfondsen de afschaffing van de doorsneepremie willen verrekenen. Ik zou het fijn vinden als een derde onafhankelijke partij mij hier enigszins inzicht in kan geven.

Idee VI: Stop met invaren. Sluit de huidige regelingen en begin opnieuw. Dit maakt de transitie zoveel makkelijker. Helaas lijkt deze beslissing een gepasseerd station.